

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa W. R.
przeciwko M. R.
przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w W.
o ustanowienie rozdzielności majątkowej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 grudnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 10 sierpnia 2018 r., sygn. akt VI Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Powód W. R. pozwem wniesionym w dniu 14 listopada 2016 r. domagał się ustanowienia pomiędzy nim a jego żoną, pozwaną M. R. rozdzielności majątkowej z datą wsteczną tj. z dniem 12 września 2012 r., kiedy wystąpił przeciwko niej z powództwem rozwodowym. Udział w sprawie zgłosił Prokurator Rejonowy w W., który złożył wniosek o ustanowienie rozdzielności między małżonkami z dniem 21 listopada 2014 r.

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 23 maja 2017 r. uwzględnił częściowo powództwo - ustanowił rozdzielność majątkową między stronami z dniem 24

listopada 2014 r., w którym to dniu wszczęte zostało postępowanie w sprawie kradzieży środków pieniężnych w kwocie 3000 zł na szkodę powoda. Zgłoszenie dotyczyło wypłaty dokonanej z konta powoda przez pozwaną w dniu 18 listopada 2014 r. Po tym dniu powód uniemożliwił pozwanej dostęp do swojego konta. Sąd uznał, że z tą chwilą strony definitywnie zaprzestały jakiejkolwiek współpracy w zakresie gospodarowania majątkiem wspólnym, co Sąd uznał za ważną przyczynę uzasadniającą ustanowienie rozdzielności. Wcześniej, mimo wyprowadzenia się powoda z domu strony dokonywały szeregu wspólnych decyzji i prowadziły rozmowy i mediacje dotyczące spraw majątkowych, a powód nawet okresowo mieszkał wspólnie z pozwaną w mieszkaniu stron. W pozostałym zakresie Sąd Rejonowy oddalił powództwo.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 10 sierpnia 2018 r. oddalił apelację powoda od tego wyroku, dzieląc ustalenia i wnioski prawne Sądu Rejonowego.

W skardze kasacyjnej od orzeczenia Sądu drugiej instancji powód zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 52 § 2 zd. drugie k.r.o. i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i jego zmianę poprzez uwzględnienie apelacji powoda i zmianę wyroku Sądu Okręgowego w W. przez ustalenie, iż rozdzielność majątkowa między stronami powstała z dniem 14 września 2012 r. ewentualnie o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron.

Koniecznej selekcji spraw służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego

badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpoznania jego skargi przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to znaczy wystąpieniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które ujął w pytaniach:

- „Czy na podstawie art. 52 § 2 k.r.o. zdanie drugie orzekający Sąd, ustalając w wyroku datę rozdzielnosci majątkowej małżeńskiej z datą wcześniejszą niż dzień wyrokowania, w szczególności jeśli małżonkowie żyli w rozłączeniu, winien brać pod uwagę okoliczności faktyczne, które są zależne od woli stron postępowania (np. separację faktyczną, pozew o rozwód, cofnięcie pełnomocnictwa do konta) i świadczą o „faktycznej rozdzielnosci majątkowej”, czy też Sąd może opierać się na zdarzeniu, niezależnym od woli stron postępowania o rozdzielnosc majątkową i datę zdarzenia/czynności przyjąć jaką podstawę orzeczenia w trybie art. 52 § 2 k.r.o.?”

- „Czy toczony za pośrednictwem mediatora, w toku postępowania rozwodowego rozmowy dotyczące opieki nad dziećmi, alimentów i podziału majątku dorobkowego małżonków, mogą stanowić przeszkodę w zastosowaniu art. 52 § 2 k.r.o., bowiem wskazują na współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym?”

- „Czy w przypadku uznania za istotną w toku postępowania o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej z datą wsteczną okoliczność toczonych przed mediatorem rozmów Sąd orzekający o rozdzielnosci zwolniony jest od rozważenia, jakie zagadnienia omawiane były za pośrednictwem mediatora i jaki był ich efekt, bowiem samo poruszanie zagadnień podziału majątku dorobkowego małżonków stanowi wyraz wspólnego zarządu tym majątkiem, czy też jest obowiązany badać czy toczony rozmowy zawierały cechy woli współdziałania, czy raczej motywacja tych rozmów była zgoła inna. Nadto, czy data zakończenia negocjacji i podpisania ugody, będzie datą zakończenia współdziałania przy zarządzie majątkiem wspólnym, jako akt kończący współdziałanie ? Czy też datą takową (ustania współdziałania) może być dopiero data zakończenia realizacji ugody mediacyjnej lub też data zerwania tej ugody?”.

Istotne zagadnienie prawne to doniosły problem prawny, nowy lub już wcześniej występujący, lecz nadal niedostatecznie rozważony i wyjaśniony,

mający znaczenie nie tylko jako wątpliwość występująca w danej sprawie i rzutująca na jej rozstrzygnięcia, ale powtarzający się w przestrzeni prawnej i mający ważne znaczenie także w innych sprawach. Problem taki powinien być ujęty w powiązaniu z przepisami prawnymi, na których tle powstał i sprecyzowany w wywodzie prawnym wskazującym na źródła i przedmiot niejasności i na możliwe rozwiązania interpretacyjne. Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu nie może polegać na prostym odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia.

Wskazane przez skarżącego zagadnienia prawne nie może być uznane za istotne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wszystkie przedstawione przez skarżącego pytania mają charakter kazuistyczny, w istocie stanowią pytania o prawidłowość kwalifikacji prawnej konkretnych faktów i to nie ściśle tych, które ustalił i brał pod uwagę Sąd Okręgowy, lecz tych, które za prawidłowe uznaje skarżący. Tymczasem Sąd Najwyższy jest związany stanem faktycznym sprawy, ustalonym w toku postępowania przed sądami powszechnymi. Wśród przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia faktów znajduje się m. in. dokonywanie przez małżonków czynności zarządu majątkiem wspólnym po dniu wyprowadzki powoda, tj. po 12 września 2012 r. Należały do nich zakupy sprzętów potrzebnych w mieszkaniu, sprzedaż samochodu, ustalenia spraw majątkowych i alimentacyjnych. W zestawieniu z tym etapem radykalną zmianę wprowadziło dopiero pobranie przez pozwaną pieniędzy ze wspólnego konta, prowadzonego na nazwisko powoda bez uzgodnienia z nim i jego reakcja, kończąca wszelkie negocjacyjne metody rozwiązania kwestii majątkowych. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem przyjmowanym w doktrynie i orzecznictwie ważnymi przyczynami, o których mowa w art. 52 § 2 zd. drugie k.r.o., uzasadniającymi wsteczne ustanowienie rozdzielności majątkowej są tylko takie wypadki, w których z powodu separacji faktycznej niemożliwe staje się współdziałanie małżonków w zarządzie majątkiem wspólnym, przy czym ocena w każdym wypadku powinna obejmować także interes rodziny i wierzycieli (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 października 1997 r., I CKN 238/97, niepubl. czy z dnia 11 grudnia 2008 r., II CSK 371/08, OSNC 2009/12/171), oraz wskazówkę, że chodzi o wypadki wyjątkowe, co jednoznacznie wskazuje na potrzebę ostrożnego i bardzo rozważnego korzystania z tej możliwości

przez sądy. Okoliczności niniejszej sprawy nie stwarzają podstaw do rozważania nowych, dotychczas niezauważonych aspektów art. 52 § 2 zd. drugie k.r.o., co powoduje, że nie zachodzi wskazana przez skarżącego podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Nie zachodzą również inne przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

jw